

СТАЛА ЕКОНОМІКА

УДК 330.34:338.2:502.131.1:658.5(477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.12698442>

**Міжсекторальні підходи до сприяння сталому розвитку
економіки України**

Редько Катерина Юріївна,

кандидат економічних наук, доцент, старший науковий співробітник

Центру інновацій та технологічного розвитку

ДУ Інститут досліджень науково-технічного потенціалу

та історії науки імені Г. М. Доброва НАН України,

01032, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка 60, Україна,

katredko@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-2609-3471>

Ковтун Оксана Анатоліївна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри економіки

Університету Григорія Сковороди в Переяславі,

08401, Київська область, м. Переяслав, вул. Сухомлинського 30, Україна,

kovtunok@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9516-8628>

Антохов Андрій Анатолійович,

доктор економічних наук, професор кафедри економічної теорії,

менеджменту і адміністрування

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича,

58012, м. Чернівці, вул. Коцюбинського 2, Україна,

a.antochov@chnu.edu.ua

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3887-9666>

Прийнято: 19.05.2024 | Опубліковано: 29.06.2024

Анотація: *Умови економічної трансформації, у яких перебуває Україна, та прагнення до сталого розвитку визначають важливість міжсекторального підходу як однієї з найвагоміших стратегічних складових. У статті акцентується на тому, як співпраця між різними секторами може сприяти створенню стійкої та сталої економіки. Водночас окреслено економічні виклики, які виникають перед Україною, зокрема вплив політичної нестабільності, зовнішньої агресії та необхідність структурних реформ. Ці проблеми вимагають інноваційних рішень, які виходять за межі традиційних галузевих кордонів. Йдеться про спільні зусилля уряду, приватного сектору та громадськості для сприяння сталому зростанню. Метою статті є дослідження ролі міжсекторальної співпраці в забезпеченні сталого економічного розвитку в Україні. Шляхом аналізу різних секторів, таких як сільське господарство, енергетика, технології та освіта, у дослідженні визначено ключові сфери, співпраця в яких може зумовити досягнення позитивного ефекту. Результати дослідження свідчать про потенціал міжсекторальних підходів для успішного подолання економічних труднощів, що виникають в Україні. Зазначено, що скоординовані дії між аграрним та енергетичним секторами можуть зумовити підвищення ефективності та зменшення впливу на навколишнє середовище, зокрема через розвиток біоенергетики та впровадження сталих методів ведення сільського господарства. Інтеграція технологічного й освітнього секторів може сприяти розвитку інновацій і підвищенню кваліфікації працівників, що допоможе збільшенню продуктивності праці та економічному зростанню. Дослідження показують, що регіони з сильною міжсекторальною співпрацею, як правило, проявляють більшу стійкість і адаптивність до економічних та*

екологічних викликів. У **висновках** стверджується, що сприяння міжсекторальній співпраці має важливе значення для сталого економічного розвитку України. Політики повинні визначити пріоритетом створення умов, які сприятимуть такій співпраці, гарантуючи, що різні сектори зможуть безперешкодно працювати разом задля досягнення спільних цілей. Завдяки використанню синергії між секторами Україна може побудувати більш сильну й стійку економіку, здатну протистояти зовнішнім та внутрішнім викликам.

Ключові слова: екологічна стійкість, економічні реформи, інноваційна політика, соціальна відповідальність, ресурсоефективність.

Intersectoral Approaches to Promoting Sustainable Development of Ukraine's Economy

Kateryna Redko,

PhD, Associate Professor, Senior Researcher,
Centre for innovations and technological development,
State Institution «G.M. Dobrov Institute for scientific
and technological potential and science history studies» NASU
01032, Kyiv, Taras Shevchenko boulevard 60, Ukraine,
katredko@gmail.com

ORCID<https://orcid.org/0000-0003-2609-3471>

Oksana Kovtun,

PhD in Pedagogy, Associate Professor of the Department of Economics,
Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav,
08401, Kyiv region, Pereiaslav, st. Sukhomlynskoho 30, Ukraine,
kovtunok@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9516-8628>

Andrii Antokhov,

Doctor of Economic Sciences, Professor,

Department of Economic Theory, Management and Administration,

Yuri Fedkovych Chernivtsi National University,

58012, Chernivtsi, st. Kotsiubynskoho 2, Ukraine,

a.antochov@chnu.edu.ua

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3887-9666>

Abstract: *The conditions of economic transformation that Ukraine is in and the desire for sustainable development determine the importance of an interdisciplinary approach as one of the most important strategic components. This article examines these approaches, focusing on how cooperation between different sectors can contribute to the creation of a resilient and sustainable economy. At the same time, the article outlines the economic challenges facing Ukraine, including the impact of political instability, external aggression, and the need for structural reforms. These issues require innovative solutions that go beyond traditional industry boundaries, uniting the interests of the government, the private sector, and the public to promote sustainable growth. **The purpose** of this article is to explore the role of cross-sectoral cooperation in ensuring sustainable economic development in Ukraine. By analyzing different sectors, such as agriculture, energy, technology, and education, the study identifies key areas where collaboration can yield significant benefits. The **research** results indicate the potential of cross-sectoral approaches to effectively address the economic difficulties facing Ukraine. One of the key findings is that coordinated actions between the agricultural and energy sectors can lead to increased efficiency and reduced environmental impact, particularly through the development of bioenergy and sustainable farming methods. The integration of the technology and education sectors can foster innovation and enhance workforce skills, which will contribute to increased labor productivity and economic growth. Studies show that regions with strong cross-*

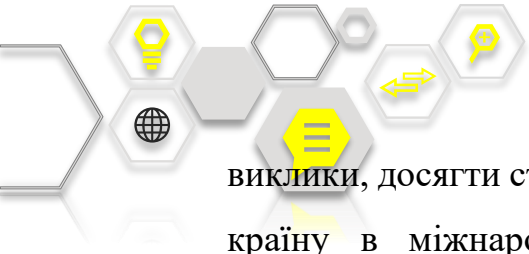
*sectoral cooperation tend to demonstrate greater resilience and adaptability to economic and environmental challenges. The **conclusion** of the article asserts that promoting cross-sectoral collaboration is crucial for the sustainable economic development of Ukraine. Policymakers should prioritize creating conditions that facilitate such cooperation, ensuring that different sectors can work together seamlessly to achieve common goals. By leveraging the synergy between sectors, Ukraine can build a stronger and more resilient economy capable of withstanding external shocks and internal challenges.*

Keywords: *environmental sustainability, economic reforms, innovation policy, social responsibility, resource efficiency.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Сталий розвиток економіки України вимагає ефективних міжсекторальних підходів, які об'єднують різні галузі економіки для розв'язання комплексних проблем. Мова йде про прискорення економічного зростання, забезпечення екологічної стабільності, сприяння соціальній справедливості та посилення стійкості до зовнішніх викликів.

Ефективні міжсекторальні підходи мають важливе значення для економіки України, адже вони сприяють синергії між різними секторами, такими як сільське господарство, промисловість, сфера послуг та інфраструктура. Підтримуючи співпрацю зазначених секторів та здійснюючи координацію між ними, Україна може оптимізувати розподіл ресурсів, підвищити продуктивність та зменшити ризики, пов'язані з економічною нестабільністю й погіршенням стану довкілля. Міжсекторальний підхід сприяє впровадженню інтегрованої політики, яка допомагає досягненню Цілей сталого розвитку (ЦСР), забезпечуючи довгострокову економічну й соціальну стабільність та збереження навколишнього середовища [1].

Для України розв'язання зазначених питань через міжсекторальну співпрацю є необхідним, оскільки важливо подолати складні економічні

виклики, досягти сталого зростання й позиціонувати себе як стійку та активну країну в міжнародному економічному просторі. Відповідно, вивчення ефективних міжсекторальних підходів є не лише актуальним, але й необхідним для розбудови сталого та міцного майбутнього української економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дослідженнях і публікаціях, присвячених міжсекторальним підходам до сприяння сталому розвитку економіки України, можна виокремити кілька основних аспектів і питань, що залишаються нерозв'язаними [2, с. 118]. Такі науковці, як Ю. Ульянченко, В. Єфанов, Л. Бага [3, с. 8] та Т. Токарський [4, с. 277], наголошують на важливості інтеграції різних секторів, зокрема сільського господарства, промисловості та сфери послуг, для досягнення сталого економічного зростання. С. Мельниченко, О. Морозова, Л. Богадорова стверджують, що скоординовані зусилля між секторами можуть підвищити ефективність використання ресурсів, зменшити вплив на навколишнє середовище та сприяти інноваціям, що має важливе значення для довгострокової економічної стійкості [5].

У праці Н. Швець [6, с. 95] висвітлюються виклики, пов'язані з реалізацією міжсекторальних стратегій в Україні. Автор вказує на постійні бар'єри, такі як інституційна розрізненість, бюрократія та відсутність скоординованої політичної бази. Ці фактори перешкоджають ефективній співпраці між секторами, обмежуючи потенційні вигоди від інтегрованих підходів до сталого розвитку.

У сучасних дослідженнях справедливо звертається увага на роль міжнародної співпраці та значення обміну знаннями в розвитку міжсекторальних стратегій. Так, Н. Рингач [7, с. 79] акцентує на доцільності використання міжнародних партнерств для доступу до досвіду, технологій та фінансових ресурсів, необхідних для реалізації ініціатив зі сталого розвитку в різних секторах економіки України.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Водночас, попри ці досягнення в дослідженнях і політичних дискусіях, залишається низка нерозв'язаних питань. Однією з найважливіших проблем є потреба у всебічному зборі та аналізі даних для формування науково обґрунтованої політики. В. Якшіна [8, с. 81] наголошує на важливості надійних механізмів моніторингу та оцінки впливу міжсекторальних ініціатив на економічне зростання, соціальну справедливість та екологічну стійкість.

Адаптація міжсекторальних підходів до місцевого контексту та регіональних відмінностей в Україні є ще однією сферою, яка потребує подальших досліджень. Вважаємо, що для розв'язання специфічних проблем, з якими стикаються різні регіони з огляду на різну економічну структуру, забезпеченість ресурсами та соціокультурні чинники, необхідні індивідуальні стратегії.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження ролі міжсекторальної співпраці в забезпеченні сталого економічного розвитку в Україні. Цей розділ повинен стати обґрунтуванням обраного напрямку дослідження, підкреслити важливість нового внеску та встановити контекст для подальших роздумів та висновків.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів. Економіка України, за даними останніх статистичних звітів, є комплексною системою, сформованою різними економічними, соціальними та екологічними факторами. За останні роки економіка України постала перед значними викликами, серед яких політична нестабільність, збройна агресія російської федерації та наслідки пандемії COVID-19. Але, незважаючи на це, існують і можливості для сталого розвитку завдяки багатим природним ресурсам, стратегічному розташуванню та людському капіталу країни [9; 10].

У таблиці 1 наведено основні економічні показники України за останні п'ять років.

Таблиця 1

Динаміка головних економічних показників України за 2019 – 2023 роки

Рік	ВВП (в поточних цінах, млрд доларів США)	Темпи зростання ВВП (%)	Рівень інфляції (%)	Рівень безробіття (%)	Прямі іноземні інвестиції (млрд доларів США)
2019	153,8	3,2	4,1	8,2	3,5
2020	155,6	-4,0	5,0	9,9	2,8
2021	181,0	3,4	9,4	10,5	4,8
2022	150,2	-30,3	26,6	23,0	1,5
2023	162,3	3,5	16,4	17,8	2,0

Джерело: створено авторами на основі [11]

ВВП України показав зростання у 2019 та 2021 роках, але значно скоротився у 2020 та особливо у 2022 роках через загострення конфлікту з росією. Постійною проблемою залишається інфляція, яка значно зросла у 2022 році через економічну нестабільність. Безробіття також досягло найвищих показників у 2022 році, але у 2023 році ситуація дещо покращилася.

На економіку України суттєво впливають екологічні та соціальні складові. Держава має значні природні ресурси, такі як родючі сільськогосподарські землі, значні запаси вугілля та природного газу, а також різноманітні корисні копалини. Сільське господарство відіграє ключову роль в економіці країни, робить значний внесок у ВВП і забезпечує зайнятість значної частини населення. Водночас екологічні проблеми, такі як деградація ґрунтів, забруднення води та наслідки зміни клімату, створюють значні загрози для сталості цих ресурсів.

У соціальному плані Україна зіткнулася зі значними проблемами, особливо під час тривалого воєнного конфлікту, який зумовив значні внутрішні переміщення. Багато громадян покинули зони бойових дій, що, своєю чергою, спричинило тиск на соціальні служби та інфраструктуру в більш безпечних регіонах. Система охорони здоров'я зазнала значного навантаження не лише через пандемію, а й через потреби поранених цивільних

осіб і військових. Постраждали також освіта та соціальна сфера, що призвело до порушень режиму шкільного навчання та посилення соціального розмежування [12, с. 56].

Шлях до сталого розвитку в Україні пов'язаний як із проблемами, так і з можливостями. До ключових викликів належать політична нестабільність, корупція та збройна агресія російської федерації. Ці фактори створюють середовище невизначеності, яке перешкоджає економічному зростанню та стримує іноземні інвестиції. Потреба у відновленні інфраструктури на територіях, що постраждали від війни, є вкрай великою і вимагає значних фінансових та людських ресурсів.

Проте, незважаючи на ці виклики, існують значні можливості для сталого розвитку. Сільськогосподарський сектор України, за умови сталого управління, має потенціал стати світовою житницею. Інвестиції в сучасні сільськогосподарські технології та інфраструктуру можуть покращити продуктивність і екологічну стійкість. Енергетичний сектор теж є перспективним, особливо у сфері відновлюваної енергетики. Україна має значний потенціал для використання енергії вітру, сонця та біомаси, що може зменшити залежність від викопних видів палива та підвищити енергетичну безпеку [13, с. 17].

Інша сфера можливостей пов'язана з цифровою трансформацією. Україна має потужний ІТ-сектор, який продовжує зростати, незважаючи на виклики. Заохочуючи інновації та підтримуючи розвиток технологічних стартапів, Україна зможе створити більш диверсифіковану й стійку економіку. Інтеграція цифрових технологій у традиційні галузі може підвищити продуктивність та створити нові економічні можливості.

У таблиці 2 представлені деякі ключові статистичні дані щодо економічного розвитку України за останні п'ять років.

Таблиця 2

Динаміка індикаторів економічного розвитку України
з 2019 по 2023 роки

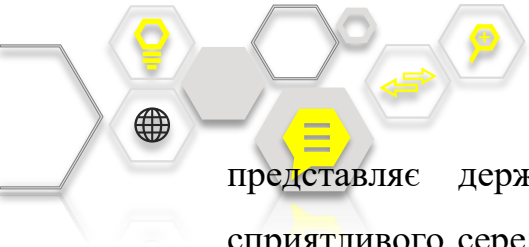
Індикатор	2019	2020	2021	2022	2023
Експорт товарів (млрд доларів США)	50,0	49,2	63,8	47,3	53,0
Імпорт товарів (млрд доларів США)	60,0	54,2	72,1	55,0	58,5
Сальдо рахунку поточних операцій (млрд доларів США)	-1,1	6,6	-3,1	-5,7	-3,5
Державний борг (% від ВВП)	50,2	60,8	48,9	70,0	64,0
Сільськогосподарське виробництво (млрд доларів США)	17,5	16,2	19,0	14,0	16,0

Джерело: створено авторами на основі [11]

Дані з таблиці 2 свідчать про коливання торговельного балансу, причому як на експорт, так і на імпорт впливають загальні економічні умови. Баланс поточного рахунку показав значний дефіцит, що відображає більш масштабні економічні проблеми. Державний борг збільшився, особливо в періоди економічного спаду, що створює виклик для фінансової стійкості. Сільськогосподарське виробництво залишається критично важливим компонентом економіки, хоча на нього впливають як внутрішні, так і зовнішні чинники.

Міжсекторальні підходи до сталого розвитку економіки України потребують комплексних і скоординованих дій між державним сектором, приватними підприємствами та громадськістю. Усі ці сектори повинні співпрацювати для розв'язання багатоаспектних проблем та використання можливостей, що виникають в Україні, яка прагне до сталого розвитку. Інтеграція інновацій та технологічних рішень, ключова роль освіти й науки є важливими компонентами цієї стратегії.

Сталий розвиток економіки України вимагає синергетичних відносин між державним, приватним та громадським секторами. Уряд, який

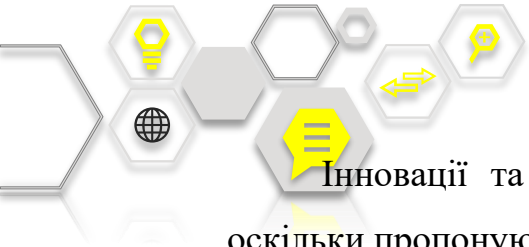

представляє державний сектор, відіграє головну роль у створенні сприятливого середовища для сталого розвитку через формування політики, регулювання та надання суспільних благ і послуг. Він відповідає за визначення стратегічного напрямку, реалізацію цілей сталого розвитку та забезпечення того, щоб нормативно-правові акти підтримували екологічно й соціально відповідальну бізнес-практику [14, с. 69].

Приватний сектор, що складається з підприємств і галузей, відіграє важливу роль у стимулюванні економічного зростання та інновацій. Бізнес може зробити свій внесок у сталий розвиток, впроваджуючи сталі бізнес-практики, інвестуючи в «зелені» технології та сприяючи економічній діяльності, яка створює нові робочі місця й матеріальні блага, мінімізуючи при цьому вплив на довкілля. Ініціативи з корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) є засобом, за допомогою якого бізнес може вирішувати соціальні та екологічні проблеми, узгоджуючи свою діяльність з глобальними цілями сталого розвитку.

Громадськість, зокрема неурядові організації (НУО), громадські групи тощо, відіграє провідну роль у підтримці сталого розвитку. Ці організації зазвичай є рушійною силою соціальних змін, сприяють раціональному природокористуванню та гарантують, що думки соціально незахищених і вразливих верств населення будуть почуті в процесі розвитку. Громадськість може забезпечити підзвітність державного та приватного секторів, гарантувати, що розвиток є інклюзивним та справедливим.

Взаємодія між усіма цими секторами простежується в спільних ініціативах, де уряд забезпечує регуляторну підтримку й стимулювання, бізнес впроваджує сталі практики та інновації, а громадськість виступає за досягнення цілей сталого розвитку та здійснює моніторинг прогресу на шляху до них. Ефективна комунікація та партнерство між цими секторами є важливими для розв'язання таких складних питань, як зміна клімату, соціальна нерівність та економічна стійкість [15, с. 54].

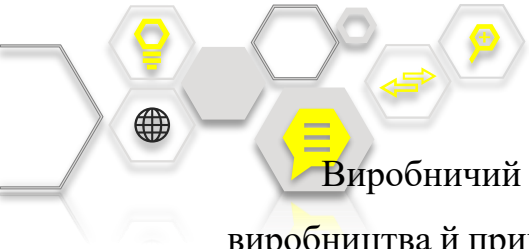

Інновації та технологічні досягнення є основою сталого розвитку, оскільки пропонують шляхи подолання багатьох викликів, з якими зіткнулася Україна. Розвиток технологій надає можливість підвищити продуктивність, зменшити вплив на навколишнє середовище та створити нові економічні можливості. Сталий розвиток може бути значно прискорений завдяки впровадженню інновацій у різних секторах, зокрема в енергетиці, сільському господарстві, транспорті та виробництві.

Технології відновлюваної енергетики, такі як вітрова, сонячна та біоенергетика, мають важливе значення для зменшення залежності України від викопних видів палива та пом'якшення наслідків зміни клімату. Інвестиції в інфраструктуру відновлюваної енергетики не лише сприяють досягненню енергетичної безпеки, але й створюють робочі місця та стимулюють економічне зростання. Технології «розумних мереж» та заходи з енергоефективності ще більше посилюють стійкість енергетичного сектору.

У сільському господарстві методи точного землеробства та біотехнології дозволяють підвищити врожайність і зменшити вплив сільськогосподарської діяльності на навколишнє середовище. Дані інновації допомагають оптимізувати використання води, добрив та пестицидів, тим самим сприяючи сталому веденню сільського господарства. Створення стійких сортів сільськогосподарських культур за допомогою генетичних досліджень також допомагає розв'язати проблеми, пов'язані зі зміною клімату, та забезпечити продовольчу безпеку.

Транспортний сектор може отримати вигоду від впровадження електромобілів («EV») і розвитку мереж громадського транспорту. Електромобілі зменшують викиди парникових газів і залежність від імпортованого палива, а ефективні системи громадського транспорту знижують завантаженість доріг і забруднення навколишнього середовища. Розвиток логістики й управління ланцюгами постачання сприяє більш стійкій торгівлі та комерції.

Виробничий сектор може впроваджувати технології чистого виробництва й принципи циркулярної економіки, щоб мінімізувати відходи та споживання ресурсів. Такі технології, як адитивне виробництво (3D-друк), промислова автоматизація та Інтернет речей (IoT), дозволяють зробити виробничі процеси більш ефективними й сталими.

Освіта й наука мають основоположне значення для досягнення цілей сталого розвитку в Україні. Освічене населення має більше можливостей для вивчення складних питань сталого розвитку та їх розв'язання, а наукові дослідження та інновації сприяють розробці нових технологій і рішень [16, с. 57].

Освітні системи мають враховувати принципи сталого розвитку на всіх рівнях навчання – від школи до університету. Це передбачає інтеграцію екологічної освіти, розвиток критичного мислення та заохочення навичок розв'язання проблем, які є важливими для подолання викликів сталого розвитку. Заклади вищої освіти можуть відігравати важливу роль, здійснюючи дослідження у сфері сталого розвитку, розробляючи нові технології та готуючи наступне покоління фахівців і професіоналів.

Наукові дослідження забезпечують базу знань і технологічний прогрес, необхідний для сталого розвитку. Науково-дослідні установи та університети в Україні мають зосередити увагу на міждисциплінарних дослідженнях, які охоплюють економічні, соціальні та екологічні аспекти сталого розвитку. Спільні дослідницькі ініціативи як в Україні, так і на міжнародному рівні можуть сприяти розробці інноваційних рішень, адаптованих до конкретних потреб і умов країни.

У таблиці 3 висвітлено деякі ключові сфери, на яких варто зосередити увагу в межах міжсекторальних підходів до сталого розвитку в Україні.

Ключові сфери міжсекторальних підходів для сталого розвитку

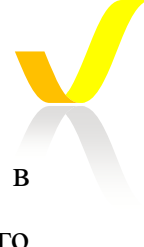
Сектор	Основні напрями діяльності	Приклади ініціатив
Державний сектор	Формування політики, регулювання, державна інфраструктура	Реалізація політики у сфері відновлюваної енергетики, фінансування громадського транспорту
Приватний сектор	Стале ведення бізнесу, інновації, інвестиції	Впровадження зелених технологій, ініціативи з корпоративної соціальної відповідальності
Громадський сектор	Захист інтересів, соціальні зміни, залучення громадськості	Екологічні кампанії, програми соціальної справедливості
Освіта	Розробка навчальних програм, тренінги, дослідження	Освіта зі сталого розвитку, міждисциплінарні дослідницькі проекти
Наука	Технологічні інновації, міждисциплінарні дослідження, партнерства	Розвиток технологій відновлюваної енергетики, дослідження кліматичної стійкості

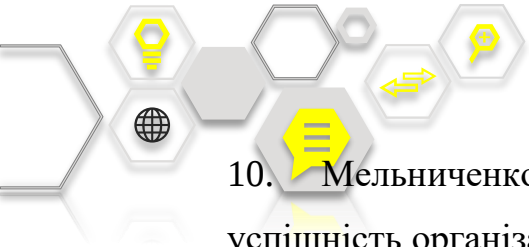
Джерело: створено авторами на основі [11; 17]

Висновки. Таким чином, поточний стан економіки України характеризується значними викликами та наявністю низки сприятливих можливостей. Основні економічні показники відображають вплив війни, інфляції та безробіття. Екологічні та соціальні аспекти ще більше погіршують економічний стан, хоча вони також вказують на сфери, де сталі практики можуть призвести до значних покращень. Розв'язавши ці проблеми та використавши свої можливості, Україна може наблизитися до сталого економічного майбутнього, яке буде більш стійким і стабільним.

Список використаних джерел

1. Синегуб П. Концепції створення та призначення бізнес-спільнот в економічному просторі. *Економіка та суспільство*. 2022. № 35. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-35-32>

-
-
2. Горбунов М. П., Береза І. В. Роль технологічних платформ в інноваційному розвитку України і перспективи адаптації європейського досвіду. *Вісник національного технічного університету ХПІ. Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства*. 2019. № 1. С. 115–120. DOI: 10.20998/2227-6890.2019.01.21
 3. Ульянченко Ю. О., Єфанов В. А., Бага Л. Г. Структурні дослідження аграрного сектору в контексті концепції сталого розвитку. *Державне будівництво*. 2019. № 1. С. 1–12. DOI: <https://doi.org/10.34213/db.19.01.01>
 4. Токарський Т. Б. Взаємозв'язок соціальних загроз й економічної та фінансової безпеки держави. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2020. № 5. С. 272–281. DOI: 10.31891/2307-5740-2020-286-5-49
 5. Melnychenko S., Morozova O., Bohadorova L. Spatial-temporal dynamics of qualitative changes in efficiency of agricultural production in agricultural holdings of Ukraine in 2015 and 2019. *Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University Economic Series*. 2021. Vol. 101. P. 45–58. DOI: <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2021-101-05>
 6. Швець Н. В. Регіональний інноваційний розвиток на засадах смартспеціалізації: типологія смартпріоритетів. *Економічний вісник Донбасу*. 2022. № 1 (67). С. 90–102. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2022-1\(67\)-90-102](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2022-1(67)-90-102)
 7. Рингач Н. О. Грамотність з питань здоров'я і досягнення цілей сталого розвитку в Україні. *Демографія та соціальна економіка*. 2020. № 2 (40). С. 71–88. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2020.02.071>
 8. Яшкіна В. Інструментарій фінансування екосистемної адаптації до зміни клімату. *Економіка природокористування і сталий розвиток*. 2021. № 10. С. 77–85. DOI: 10.37100/2616-7689.2021.10(29).10
 9. Bannikov V. Leadership styles in the context of effective management of virtual teams. *Академічні візії*. 2022. № 10–11. С. 19–28. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8399188>

10. Мельниченко С. Г. Аналіз стратегічного менеджменту та його вплив на успішність організацій. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. № 3. URL: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/19/16> (дата звернення: 24.04.2024).
11. Державна служба статистики України. Економічна статистика. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 25.04.2024).
12. Бізонич Д. В. Європейський досвід державного управління енергоефективністю та енергозбереженням у житлово-комунальному господарстві: уроки для сучасної України. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 1. С. 53–61. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2021-1\(95\)-53-61](https://doi.org/10.26642/jen-2021-1(95)-53-61)
13. Вдовічен А., Вдовічена О. Модель управління розвитком туристичного бізнесу території на інноваційному підході. *Економічний аналіз*. 2018. № 28 (2). С. 9–20.
14. Соколова О. М. Секторальні зрушення в макроекономічних показниках України. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки*. 2021. № 2 (103). С. 65–71. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2021-2-11>
15. Задорожна Р. П. Методологічні особливості відображення фінансового сектору в системах макроекономічної статистики. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2020. № 58. С. 52–59.
16. Власенко Ю. Г., Букіна Т. В., Литвин Л. М. Розвиток економіки України в умовах четвертої промислової революції. *Економічна наука*. 2021. № 1. С. 53–60. DOI: 10.32702/2306-6806.2021.1.53
17. Юрчук Н. П., Вовк В. Ю., Топіна Р. Інноваційно-інвестиційна діяльність як основа реалізації концепції сталого розвитку економіки України. *Агросвіт*. 2019. № 3. С. 53–61. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2019.3.53>